

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.411.002.01.2015
R/15/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 87, F +48 22 444 56 98
kps@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer, tytuł i okres objęty kontrolą	R/15/002 – Aktywizacja osób starszych w dziennych domach pomocy. Lata 2013 – I półrocze 2015 (oraz niektóre dane dla celów porównawczych za 2012 r.).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.
Kontroler	Inspektor kontroli państwowej Kinga Wiśniewska-Danek, upoważnienie do kontroli nr 92604 z dnia 17 sierpnia 2015 r. (akta kontroli: t. 1, str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, Warszawa, ul. Jana Cybisa 7 (zwany dalej również w skrócie OPS lub Ośrodkiem).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Marek Pawłęga, Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy (akta kontroli: t. 1, str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Ośrodka w zakresie realizacji w okresie objętym kontrolą zadań na rzecz aktywizacji osób starszych w dziennych domach pomocy społecznej, określonych w ustawie o pomocy społecznej² i uregulowaniach wewnętrznych.

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

W strukturze OPS funkcjonują dwa ośrodki wsparcia: Dzienny Dom Pomocy Społecznej³ oraz Środowiskowy Dom Samopomocy⁴. Kierowanie osób do ośrodków wsparcia odbywało się w sposób prawidłowy, a występujące w badanych sprawach okoliczności faktyczne uzasadniały przyznanie wnioskowanej pomocy. Wydawanie decyzji administracyjnych przyznających wsparcie poprzedzała analiza wniosków o pomoc, objęte badaniem decyzje wydawano zgodnie z obowiązującymi przepisami, określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego⁵ oraz zasadami określonymi przez Radę m.st. Warszawy⁶. W każdym z badanych przypadków prawidłowo obliczano dochód przypadający na osobę, a poziom odpłatności określano zgodnie z postanowieniami wskazanej uchwały. W przypadku zwalniania z opłat, postępowano w myśl przepisów ustawy o pomocy społecznej i uchwały w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Decyzje wydawano terminowo, z zachowaniem przepisów Kpa.

DDPS dysponował infrastrukturą umożliwiającą seniorom aktywne spędzanie wolnego czasu. Budynek i jego otoczenie pozbawione były barier architektonicznych, a pomieszczenia spełniały obowiązujące warunki techniczne ustanowione dla budynków i ich usytuowania⁷. Personel Domu posiadał kwalifikacje i wykształcenie odpowiednie do realizowanych zadań, a współpraca z mieszkańcami przebiegała prawidłowo. DDPS oferował seniorom możliwość korzystania z usług podstawowych (zapewniając w ciągu dnia bezpieczne miejsca spędzania czasu i jeden gorący posiłek dziennie) i ponadpodstawowych (seniorzy mogli korzystać z oferty opiekuńczej, aktywizacji

¹ NIK stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według powyższej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), zwana dalej również w skrócie ustawą o pomocy społecznej.

³ Dalej: DDPS lub Dom.

⁴ Dalej: ŚDS.

⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U z 2013 r., poz. 267 ze zm.), dalej: Kpa.

⁶ Uchwała nr XXXVII/843/2004 Rady m.st. Warszawy z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz warunków zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej realizowane przez m.st. Warszawę w zakresie zadań własnych gminy (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 253, poz. 6856 ze zm.), zwana dalej również w skrócie uchwałą w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

⁷ Określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z zm.), zwane dalej również w skrócie: rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych.

jącej, edukacyjnej, kulturalnej i prozdrowotnej, w tym z podstawowych usług rehabilitacji ruchowej. W ocenie NIK, oferta DDPS zapewniała uczestnikom wsparcie adekwatne do wieku i stanu zdrowia, a także indywidualnych potrzeb i predyspozycji.

Dominującą formą pomocy świadczonej przez OPS osobom starszym były działania umożliwiające prowadzenie samodzielnego życia w środowisku lokalnym, tj. usługi opiekuńcze podstawowe i pielęgnacyjne. W 2014 r. realizowane były ponadto przez Ośrodek specjalistyczne usługi opiekuńcze o charakterze readaptacyjno-psychospołecznym, dedykowane osobom przewlekle chorym i niepełnosprawnym. Ośrodek przygotowywał co roku *Ocenę zasobów pomocy społecznej*, sporządzoną na podstawie wyników analizy lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej i zawierającą elementy wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej⁸. Wraz z oceną przekazywano potrzeby kadrowe, finansowe oraz potrzeby związane z rozwojem zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia. Przedstawione potrzeby stanowiły podstawę opracowania i wdrożenia lokalnych projektów z zakresu pomocy społecznej. OPS w wyczerpujący sposób informował o dostępnych formach wsparcia dla osób starszych i szeroko promował swoją ofertę. Wszyscy pracownicy socjalni OPS spełniali wymagania w zakresie kwalifikacji⁹. Jednocześnie NIK ustaliła, że w latach 2013-2014 Ośrodek nie spełniał wymogów ustawy o pomocy społecznej w zakresie zatrudnienia pracowników socjalnych w liczbie nie mniejszej niż jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców¹⁰, kiedy na jednego pracownika przypadało odpowiednio o 30,2% (tj. 604) oraz 30,9% (tj. 618) mieszkańców dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy więcej niż wynosiła przewidziana przepisami norma.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dostępność opieki w formie dziennych domów pomocy, a także innych usług opiekuńczych i społecznych w świetle potrzeb gminy

1. OPS¹¹ to jednostka organizacyjna m. st. Warszawy utworzona w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Bieżący nadzór nad Ośrodkiem sprawuje Zarząd Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, kontrolę działalności w zakresie spójności z polityką społeczną m.st. Warszawy realizuje Dyrektor Biura Polityki Społecznej Urzędu m. st. Warszawy, Wojewoda Mazowiecki sprawuje natomiast nadzór w zakresie zadań zleconych.

OPS działa na terenie Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, która w latach 2013 – I połowa 2015 r. liczyła odpowiednio 138.061; 138.756 i 142.400 mieszkańców.

Wszyscy pracownicy socjalni OPS spełniali wymagania w zakresie kwalifikacji, określone w art. 116 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli: t. 1 str. 3-82)

Ośrodek w latach 2013-2014 zatrudniał 53 pracowników socjalnych, co oznacza, że nie zostały spełnione warunki określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej. Na jednego pracownika socjalnego przypadało w tych latach więcej niż 2 tys. mieszkańców (2.604 i 2.618). Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora OPS, przyczyną niespełnienia tego wymogu był brak środków na zatrudnienie wymaganej liczby pracowników oraz powierzchni na stworzenie miejsc pracy w zajmowanym przez Ośrodek budynku. OPS tworząc projekty planów finansowych na kolejne lata uwzględniał dodatkowe środki na systematyczne zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych (w 2013 r. zatrudniono 4 pracowników socjalnych). Z uwagi na ograniczenia wydatków Dzielnicy Ursynów, w 2014 r. zmniejszono o 1.965.034 zł środki w budżecie Ośrodka, w tym na zatrudnienie nowych pracowników. Ponadto, w lutym 2014 r., w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych Wojewody Mazowieckiego, Dyrektor OPS wnioskował do Dyrektora Biura Pomocy i Projektów Społecznych i Burmistrza Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy o zapewnienie dodatkowych środków na wynagrodzenia i utworzenie miejsc pracy dla 20 pracowników, w tym 18 pracowników

⁸ Art. 16a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

⁹ Jak wyżej – art. 116 i art. 156.

¹⁰ Jak wyżej – art. 110 ust. 11.

¹¹ Ośrodek działa na podstawie statutu nadanego uchwałą nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 r. w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawa (ze zm.), regulaminu organizacyjnego przyjętego zarządzeniem nr 26/08 Dyrektora Ośrodka z dnia 30 lipca 2008 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ośrodkowi Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, przepisów ustawy o pomocy społecznej i innych przepisów mających zastosowanie w działalności Ośrodka.

socjalnych, a do Burmistrza dodatkowo o wskazanie na terenie dzielnicy pomieszczeń biurowych do stworzenia nowych miejsc pracy. Potrzeby finansowe oszacowano na 1.215.000 zł, jednak do końca roku środki nie zostały przyznane.

Od 1 stycznia 2015 r. zmieniły się zasady dotyczące obliczania wymaganej liczby zatrudnianych pracowników socjalnych w jednym ośrodku. Na koniec I półrocza 2015 r. Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy 53 pracowników, a liczba środowisk objętych wsparciem wynosiła 2.136. Ustalono, że wprowadzić na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy przypadają ponad 2.000 osób (tj. 2.687), ale spełniony został drugi warunek znowelizowanego art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ponieważ liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną przypadająca na jednego pracownika socjalnego, była niższa niż 50 i wynosiła 40. NIK zwraca jednak uwagę na wzrost liczby rodzin objętych pracą socjalną występujący w II półroczu, który w przypadku 2013 r. wyniósł 32% (przyrost o 703 rodziny)¹², a w 2014 r. 39% (przyrost o 816 rodzin). Zjawisko było związane z:

- okresowością niektórych form pomocy społecznej, świadczonych głównie w drugiej połowie roku, m.in. zasiłków na dofinansowanie: opłat związanych z wyjazdem dzieci na wypoczynek letni, zakupu wyprawki szkolnej, zakupu opału na zimę, turnusów rehabilitacyjnych (pomoc planowana głównie w drugiej połowie roku);
- pierwszorazowym skorzystaniem z pomocy przez rodziny, w których dzieci rozpoczynają edukację w „zerówkach” i pierwszych klasach;
- efektem intensywnej pracy socjalnej prowadzonej w czerwcu podczas „Dni Ursynowa”, gdzie Ośrodek promował ofertę pomocową.

Prognozowana liczba rodzin (w tym osób samotnie gospodarujących) określona w *Ocenie zasobów pomocy społecznej* objętych pracą socjalną w 2015 r. została określona na poziomie 2.942, a w 2016 r. 2.950. W związku z powyższym, występuje ryzyko niespełnienia przez OPS wymogu dotyczącego odpowiedniej liczby pracowników socjalnych na koniec 2015 r. Zasadna jest zatem – zdaniem NIK – kontynuacja starań w celu zatrudnienia pracowników socjalnych, zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli: t. 1 str. 119-191, t. 2 str. 512-531, 587-619, t. 3 str. 1137-1142, 1155-1159)

2. Potrzebę powoływania rad seniorów określono w programie pn. *Warszawa Przyjazna Seniorom na lata 2013-2020*. Z uwagi na strukturę organizacyjną Warszawy zaplanowane jest budowanie współpracujących ze sobą rad seniorów na dwóch poziomach — miejskim i dzielnicowym. Warszawska Rada Seniorów została powołana uchwałą Rady m.st. Warszawy z dnia 3 lipca 2014 r., m.in. w celu pobudzania aktywności obywatelskiej seniorów. Podczas kontroli¹³ trwała procedura uchwałodawcza i prace nad statutem Rady Seniorów Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy.

(akta kontroli: t. 1 str. 83-100, t. 3 str. 1126-1129)

3. Dominującą formą pomocy świadczonej przez OPS osobom starszym były działania umożliwiające prowadzenie samodzielnego życia w środowisku lokalnym, tj. usługi opiekuńcze podstawowe (m.in. wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, załatwianie spraw urzędowych) oraz pielęgnacyjne (m.in. pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, profilaktyka przeciwoleżynowa, podawanie leków). Pomoc usługowa, w zależności od sytuacji usługobiorcy, była świadczona również w weekendy, święta i dni wolne od pracy. Ponadto po hospitalizacjach OPS organizował, w szczególnych sytuacjach, opiekuńcze dyżury całodobowe lub dyżury polegające na kilku wejściach opiekunek w środowisko w ciągu jednego dnia, również we wczesnych godzinach porannych i późnych wieczornych. Pomoc w formie usług opiekuńczych podstawowych i pielęgnacyjnych w latach 2013 – I półrocze 2015 r. przyznano odpowiednio 552, 605 oraz 482 osobom¹⁴, a liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych podstawowych wyniosła odpowiednio 104.890, 106.909 i 52.992, przy koszcie jednej godziny wynoszącym 10,50 zł, 9,88 zł i 10,10 zł. W przypadku usług opiekuńczych pielęgnacyjnych, w latach 2013 – I półrocze 2015 r. zrealizowano odpowiednio 60.202, 62.959 i 29.407 godzin, przy koszcie jednej godziny na poziomie 11,66 zł, 10,77 zł i 10,90 zł.

¹² Liczba środowisk objętych wsparciem wynosiła: 2.132 (koniec I półrocza 2013 r.), 2.835 (koniec 2013 r.), 2.082 (koniec I półrocza 2014 r.), 2.898 (koniec 2014 r.).

¹³ Stan na dzień 2 września 2015 r.

¹⁴ Faktyczna liczba osób, którym wydano decyzje przyznające usługi.

W 2014 r. realizowane były ponadto przez Ośrodek specjalistyczne usługi opiekuńcze o charakterze readaptacyjno-psycho społecznym, dedykowane osobom przewlekle chorym i niepełnosprawnym. Celem usług było zapewnienie usługobiorcom treningu umiejętności interpersonalnych i społecznych, aktywnego udziału we własnym leczeniu, psychoedukacji i wsparcia terapeutycznego. W 2014 r. z ww. usług skorzystało 50 usługobiorców w ramach 1.584 godzin, przy koszcie jednej godziny wynoszącym 23 zł.

(akta kontroli: t. 1 str. 101-103, 211-283)

W okresie objętym kontrolą OPS prowadził dwa ośrodki wsparcia – Dzienny Dom Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy, funkcjonujące, jako komórki organizacyjne Ośrodka. ŚDS to ośrodek wsparcia przeznaczony dla 30 osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami psychicznymi, z którego usług w okresie 2013 – I półrocze 2015 r. skorzystało odpowiednio 38, 43 oraz 39 osób. Średni miesięczny koszt pobytu w ŚDS na osobę wynosił w poszczególnych latach 1.106,17 zł, 1.210,8 zł i 1.117,0 zł.

DDPS dysponował 40 miejscami pobytu dla osób w wieku emerytalnym lub o ograniczonej sprawności fizycznej wynikającej z wieku lub niepełnosprawności. W okresie 2013 r. – I półrocze 2015 r. z usług w DDPS skorzystało odpowiednio 45, 47 i 43 osoby. Średni miesięczny koszt pobytu na osobę wynosił w latach 2013 – I półrocze 2015 r. 1.338,10 zł, 1.544,32 zł i 1.564,60 zł. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Burmistrza Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w trakcie kontroli¹⁵, Zarząd Dzielnicy planował utworzenie na terenie dzielnicy kolejnego domu seniora, co było podyktowane strukturą demograficzną (zwiększający się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym) oraz rozważał złożenie aplikacji w ramach programu Senior-WIGOR. Decyzję uzależniano od efektów starań o pozyskanie środków na wkład własny w konkursie i znalezienia lokalu spełniającego kryteria programu.

W latach 2013-2014 na terenie dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy nie funkcjonowały mieszkania chronione, natomiast w 2015 r. powstało jedno mieszkanie chronione dysponujące sześcioma miejscami dla osób chorujących psychicznie, prowadzone przez Stowarzyszenie „Pomost”. W latach 2013-2014 Ośrodek skierował po cztery osoby, a w I półroczu 2015 r. pięć osób do mieszkań chronionych na terenie innych dzielnic m.st. Warszawy. Osoby kierowano do: mieszkania treningowego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną¹⁶, mieszkania chronionego dla osób chorujących psychicznie¹⁷ oraz mieszkania chronionego dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz sprzężeniami¹⁸.

W latach 2013 – I półrocze 2015 r. do Ośrodka wpłynęło odpowiednio 34, 30 oraz 15 wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej¹⁹, które po skompletowaniu dokumentacji i przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych zostały przesłane do Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie²⁰. WCPR wydawał decyzje kierujące do domów pomocy społecznej, nie prowadził jednak rejestru liczby osób z terenu danej dzielnicy, którym przyznano tę formę pomocy. Z analizy spraw prowadzonych w Ośrodku wynika, że spośród osób wnioskujących z terenu dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w okresie 2013 – I półrocze 2015 r., w DPS umieszczonych zostało odpowiednio 15, 8 oraz 2 osoby.

W okresie objętym kontrolą na terenie dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy nie funkcjonował dom pomocy społecznej, ani rodzinny dom pomocy. OPS w latach 2013-2015 nie zgłaszał zapotrzebowania na zwiększenie zasobu instytucjonalnego pomocy i wsparcia odnośnie ww. form pomocy. Dyrektor OPS wyjaśnił, że żadna spośród osób starszych objętych pomocą Ośrodka nie wyraziła zainteresowania wsparciem w tej formie, w okresie objętym kontrolą brak było również formalnych wniosków w tym zakresie.

(akta kontroli: t. 1 str. 104-192, 211-283, t. 3 str. 1116-1125, 1133-1136, 1155-1159)

Ośrodek prowadził działania w celu rozeznania potrzeb osób starszych w zakresie korzystania z form pomocy wynikających z art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej. W 2013 r. na zlecenie

¹⁵ Stan na dzień 5 października 2015 r.

¹⁶ Prowadzonego przez Warszawskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

¹⁷ Prowadzonego przez Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – Integracja.

¹⁸ Prowadzonego przez Fundację Pomocy Ludziom Chronionym.

¹⁹ Dalej: DPS.

²⁰ Dalej: WCPR.

OPS przeprowadzono diagnozę potrzeb i zasobów mieszkańców Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, w ramach projektu systemowego pn. *Dobra marka – OPS Ursynów budzi do życia*²¹. W raporcie z badania zawarto diagnozę sytuacji społecznej, zdrowotnej, rodzinnej i bytowej osób w wieku powyżej 50 roku życia i starszych oraz dokonano rozeznania ich potrzeb. Ankietowani wskazywali m.in. na potrzebę zwiększenia dostępu do bezpłatnej opieki lekarskiej, stworzenie domu kultury i innych miejsc spotkań (np. klubów osiedlowych), poprawę infrastruktury miejskiej (m.in. z uwagi na małą ilość ławek w miejscach publicznych, zapadające się płyty chodnikowe).

(akta kontroli: t. 1 str.192-205)

4. Informowanie o ofercie pomocy OPS dla osób starszych odbywało się w drodze: bezpośrednich kontaktów pracowników socjalnych z osobami zainteresowanymi, kolportażu ulotek (m.in. w przychodniach rejonowych i przyszpitalnych, klubach seniora, kancelariach parafialnych) oraz podczas imprez okolicznościowych organizowanych na terenie dzielnicy, jak np. *Dni Ursynowa*. Działalność DDPS była ponadto prezentowana podczas corocznie organizowanych obchodów *Międzynarodowego Dnia Osób Starszych*, pikniku *Senioriada – aktywni razem*²², wydarzeń kulturalnych, m.in. *II Ogólnopolskiej Parady Seniorów, czy Dni Kultury Łatynoamerykańskiej*²³, podczas których uczestniczki DDPS dały pokaz tańca ekwadorskiego. Wzmianki o wydarzeniach w DDPS pojawiały się m.in. w programach informacyjnych ogólnopolskich telewizji, lokalnej telewizji internetowej i lokalnej prasie.

Na stronie internetowej Ośrodka dostępne były wyczerpujące informacje o możliwości uzyskania wsparcia dla osób starszych, szczegółowej procedurze ubiegania się o pomoc, dokumentach niezbędnych do złożenia wniosku, ponadto wskazano numer kontaktowy dla osób zainteresowanych szczegółowymi informacjami. Odnośnik do informacji na temat DDPS znajdował się też na stronie internetowej Urzędu Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy.

(akta kontroli: t. 1 str. 284-292, t. 3 str. 1137-1142)

5. OPS, w okresie objętym kontrolą, na mocy § 10 statutu Ośrodka był (i nadal jest) jednostką budżetową, a podstawą jego działalności był roczny plan finansowy obejmujący dochody i wydatki. Stwierdzono, że kwoty dochodów określone dla OPS w uchwałach budżetowych Rady Miasta Stołecznego Warszawy w latach 2013-2015 były tożsame z kwotami dochodów wynikającymi z projektów planów finansowych Ośrodka. Potrzeby finansowe zgłaszane przez OPS do projektu planu finansowego w 2013 r. zostały uwzględnione. W uchwale na 2013 r.²⁴ określono dla OPS wydatki w kwocie 18.061.123 zł, przy potrzebach finansowych zgłoszonych przez Ośrodek na poziomie 18.058.623 zł.

W latach 2014-2015 Zarząd Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, w związku z limitami określonymi przez Skarbnika m.st. Warszawy, które nie pozwalały na zaplanowanie budżetu w kwocie pierwotnie proponowanej przez OPS, zalecał dokonanie ujemnej korekty planu wydatków bieżących o wskazane wartości (w 2014 r. o 1.965.034 zł, w 2015 r. o 400.000 zł). W projekcie planu wydatków na 2014 r. OPS określił zapotrzebowanie na poziomie 19.965.034 zł, natomiast w uchwale budżetowej na 2014 r.²⁵ określono dla OPS wydatki w kwocie 18.236.395 zł, tj. o 1.728.639 zł (o 8%) niższe od potrzeb finansowych wskazanych w pierwotnym projekcie planu finansowego. W projekcie planu wydatków na 2015 r. OPS określił zapotrzebowanie na poziomie 19.366.27 zł, natomiast w uchwale budżetowej Rady Miasta Stołecznego Warszawy na 2015 r.²⁶ określono dla OPS wydatki w kwocie 18.920.267 zł, tj. o 446.000 zł (o 2,2%) niższe od potrzeb finansowych wskazanych w pierwotnym projekcie planu. Zmiany w 2014 r. i 2015 r. miały wpływ na zmniejszenie planowanych wydatków rzeczowych i wydatków na zasiłki dla mieszkańców, a w 2014 r. dodatkowo na decyzję o odstąpieniu od zatrudnienia 3 pracowników socjalnych. Zmniejszenia budżetu nie miały natomiast wpływu na działalność ośrodków wsparcia funkcjonujących w strukturach OPS, ani na świadczenie usług opiekuńczych.

²¹ Realizowanego w ramach PO KL Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*, Działanie 7.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji*, Poddziałanie 7.1.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej*.

²² Organizowanego przez Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+, studenci WAF w Warszawie oraz Forum Zdrowia przy Wojewodzie Mazowieckim.

²³ Zorganizowanych m.in. przez Ambasadę Republiki Ekwadoru.

²⁴ Uchwała Rady Miasta Stołecznego Warszawy nr XLVIII/1302/2012 z dnia 13 grudnia 2012 r.

²⁵ Uchwała Rady Miasta Stołecznego Warszawy nr LXXIII/1887/2013 z dnia 12 grudnia 2013 r.

²⁶ Uchwała Rady Miasta Stołecznego Warszawy nr IV/40/2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

Wydatki OPS w 2013 r. i 2014 r. zostały zrealizowane odpowiednio w kwotach 18.490.325,32 zł i 18.870.249,57 zł, stanowiących 99,8% wydatków w planie finansowym po zmianach (18.526.991 zł w 2013 r., 18.908.388 zł w 2014 r.). W I półroczu 2015 r. wydatkowano 9.179.498,43 zł, co stanowiło 49,7% wydatków planu finansowego po zmianach (tj. 18.459.606 zł).

(akta kontroli: t. 1 str. 293-426, t. 3 str. 1155-1162)

6. W badanym okresie obowiązywała *Społeczna Strategia Warszawy – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020*²⁷, a środkami jej wdrażania były m.in. programy operacyjne. OPS podejmował działania w ramach *Programu Operacyjnego Rodzina 2010-2020*²⁸, *Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2010-2020*²⁹ oraz *Programu Warszawa Przyjazna Seniorom na lata 2013-2020*³⁰. Działania związane z realizacją ww. programów były kwartalnie sprawozdawane przez Ośrodek do Burmistrza Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy.

(akta kontroli: t. 2 str. 427-466)

7. Potrzeby finansowe OPS w zakresie pomocy społecznej, w tym również świadczonej osobom starszym, określane były w projektach planów finansowych na kolejne lata. Ośrodek przygotowywał ponadto co roku *Ocenę zasobów pomocy społecznej*, sporządzoną na podstawie wyników analizy lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, obejmującą infrastrukturę, kadre, współpracę z organizacjami pozarządowymi i nakłady na zadania pomocy społecznej, zgodnie z art. 16a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Wraz z oceną przekazywano potrzeby kadrowe, finansowe oraz potrzeby związane z rozwojem zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia, w których uwzględniano formy pomocy wymienione w art. 50-54 przytoczonej ustawy. W potrzebach dotyczących wsparcia osób starszych, wskazywano dalsze funkcjonowanie DDPS, nie wskazywano natomiast potrzeby rozwoju tej formy wsparcia. Przedstawione potrzeby stanowiły podstawę opracowania i wdrożenia lokalnych projektów z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez OPS.

W latach 2013 r. – I półroczu 2015 r. Ośrodek realizował odpowiednio 24, 28 oraz 27 projektów na rzecz ograniczania i rozwiązywania problemów społecznych, z czego w 2013 r. 11, a w 2014 r. i I półroczu 2015 r. po 14 projektów adresowanych było do seniorów, w tym m.in.:

- *Międzynarodowy Dzień Osób Starszych* – celem było propagowanie aktywności osób w podeszłym wieku, uczestnicy DDPS podczas *Jarmarku Kreatywności* w Ogrodzie Saskim prezentowali włoskie przeboje, tradycyjny taniec ekwadorski, rękodzieło i prace artystyczne;
- *Z pamiętnika Babci, Dziadka* – okolicznościowe spotkania warsztatowo-edukacyjne uczestników DDPS z dziećmi z lokalnych przedszkoli i szkoły podstawowej. Celem projektu była integracja międzypokoleniowa, pielęgnowanie tradycji, pobudzanie tożsamości kulturalnej, lokalnej i narodowej;
- *Świat przez obiektyw* – zapoznanie uczestników DDPS z obsługą aparatów cyfrowych, podniesienie ich aktywności przez odkrywanie nowych pasji;
- *Gimnastyka umysłu* – pobudzanie procesów poznawczych i poprawa sprawności intelektualnej seniorów;
- *Taniec w kręgu dla każdego* – poprawa kondycji psychoruchowej uczestników DDPS, przez naukę tańca, jak np. kazaczok, zumba;
- *Smart Senior* – edycje projektu miały na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób powyżej 60 roku życia i obejmowały warsztaty edukacyjne z wykorzystaniem smartfonów i tabletów, konsultacje z prawnikiem i psychologiem, naukę korzystania z bankowości elektronicznej, obsługi komunikatorów, wyszukiwania przydatnych informacji w internecie;
- *Język włoski i hiszpański dla seniora* – aktywizacja intelektualna, przez zwiększenie umiejętności komunikacyjnych w tych językach oraz prezentację elementów kulturoznawczych danego kraju;
- *Seniorzy mają talent* – prezentacja twórczości artystycznej, występy taneczne i poetyckie uczestników DDPS, celem była integracja twórczych środowisk seniorskich, budowanie pozy-

²⁷ Zał. do uchwały nr XLVI/1427/2008 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 18 grudnia 2008 r.

²⁸ Zał. do uchwały Nr LXXXII/2398/2010 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 13 maja 2010 r.

²⁹ Zał. do uchwały Nr LXXXIX/2644/2010 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 9 września 2010 r.

³⁰ Zał. do uchwały Nr LXXII/1870/2013 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 5 grudnia 2013 r.

- tywnego wizerunku osób starszych, promocja artystycznych aktywności seniorów z dzielnic Warszawy (Białoleka, Bielany, Śródmieście, Ursynów, Wesola, Żoliborz);
- *Tradycje i obyczaje świata* – spotkania w międzynarodowym gronie przybliżające kulturę i obyczaje Ekwadoru, Wielkiej Brytanii, Tunezji, Indii, Ukrainy, Gruzji;
 - *Polska, jaką znamy i nie znamy* – w ramach projektu odbywały się wycieczki krajoznawcze, celem było rozwijanie aktywności osób starszych;
 - *Bezpieczny Senior – Teleopieka na Ursynowie* – uczestników projektu wyposażono w smartfony podlegające lokalizacji sieciowej przez aplikację GSM, dzięki czemu mogli nadać sygnał SOS, a smartfon łączył się z *Centrum Teleopieki*, gdzie dyspozytor w razie potrzeby powiadamiał odpowiednie służby. Celem projektu było zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dla podopiecznych i pracowników OPS, przez szybkie reagowanie w sytuacjach zagrażających życiu lub zdrowiu;
 - *Bezpieczna jesień życia na Ursynowie*³¹ – podniesienie świadomości seniorów w zakresie przeciwdziałania sytuacjom zagrażającym życiu i ochronie mienia – projekt obejmował spotkania edukacyjne z kuratorem sądowym i policjantem, warsztaty doskonalące umiejętności interpersonalne z psychologiem i pedagogiem oraz zajęcia gimnastyczne z elementami samoobrony.

(akta kontroli: t. 1 str. 206-283, t. 2 str. 467-531)

8. W okresie objętym kontrolą obsługa DDPS była zlecana podmiotom zewnętrznym w zakresie usług ochrony, porządkowych i cateringu (przygotowywanie i dostarczanie gorących posiłków dla podopiecznych DDPS). Wydatki DDPS w latach 2013 – I półrocze 2015 r. z tytułu umów cateringu (2 umowy) wyniosły 95.740,95 zł, umów na usługi ochroniarskie (2 umowy) 25.000 zł oraz usług porządkowych (4 umowy) 22.249,78 zł. Szczegółowym badaniem objęto cztery z ośmiu zawartych umów dotyczące cateringu (2), usług ochroniarskich (1), usług porządkowych (1)³² o łącznej wartości 1.973.837 zł.

Usługi cateringu zlecano w trybie zamówień publicznych, przeprowadzając przetargi nieograniczone na usługi niepriorytetowe. Postępowania były wszczynane na podstawie formalnego wniosku zatwierdzonego przez Dyrektora Ośrodka i prowadzone przez powołaną w tym celu komisję przetargową. Szacunkową wartość zamówienia określano na podstawie rozeznania rynku, ogłoszenia o zamówieniu publikowano zgodnie z wymogami PZP, a publikacja była rzetelnie dokumentowana. Przedmiot zamówienia opisywano zgodnie z przepisami, a SIWZ zawierała wszystkie niezbędne elementy. Postępowania o udzielanie zamówień prowadzono z zachowaniem zasad konkurencyjności, równego traktowania wykonawców oraz przejrzystości. Umowy podpisywano z podmiotami, które złożyły najkorzystniejszą ofertę, zgodnie z art. 162 pkt 4 ustawy o finansach publicznych. Protokoły sporządzane z postępowań zawierały wymagane prawem informacje podane zgodnie z dokumentami źródłowymi.

OPS prowadził rzetelny nadzór nad realizacją umów i należycie kontrolował jakość świadczonych usług w przypadku każdej z zawartych umów. Z ośmiu zawartych umów, trzy były realizowane należycie, a Ośrodek nie zgłaszał reklamacji. W dwóch przypadkach wystąpiły uchybienia, po interwencjach OPS sposób realizacji umowy ulegał poprawie, a zalecenia były wdrażane. W przypadku trzech umów wystąpiły nieprawidłowości, wskutek których na wykonawców kary umowne, z czego w jednym przypadku wypowiedziano umowę z winy wykonawcy.

(akta kontroli: t. 2 str. 532-583)

9. W badanym okresie w OPS przeprowadzono sześć kontroli (pięć planowych i jedną doraźną), z czego trzy dotyczyły przedmiotu niniejszej kontroli i były przeprowadzane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w m.st. Warszawie³³ (dwie kontrole sanitarne Dziennego Domu Pomocy Społecznej) oraz Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego³⁴ w zakresie sprawdzenia stanu i kwalifikacji kadry zatrudnionej w OPS, prawidłowości przyznawania zasiłków stałych, sposobu kierowania do DPS i ustalania odpłatności za pobyt.

³¹ We współpracy z Fundacją Edukacji Społecznej.

³² Dwie umowy na usługi cateringu (nr OPS.DA.2721.31.2012 i OPS.DA.2721.32.2013), umowę na usługi ochroniarskie (nr OPS.DA.2720.68.2014), umowę na usługi porządkowe (nr OPS.DA.2720.59.2014).

³³ Dalej PPIS.

³⁴ Dalej: WPS MUW.

Kontrole PPIS nie wykazały nieprawidłowości, bądź uchybień. W wyniku kontroli WPS MUW sformułowano cztery zalecenia pokontrolne, które zostały przez OPS w pełni zrealizowane przez:

- podjęcie w 2014 r. działań celem dostosowania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej;
- zwiększenie nadzoru kierowników działów nad dokumentowaniem pracy socjalnej oraz zobowiązanie pracowników do pełnego opisywania działań w ramach pracy socjalnej w rodzinnych wywiadach środowiskowych lub w formie notatek umieszczanych również w systemie POMOST;
- zobowiązanie pracowników socjalnych do jednolitego prowadzenia spraw zasiłkobiorców stałych, w przypadku których wydanie decyzji o kontynuowaniu wypłaty świadczenia jest uzależnione od rozstrzygnięcia innego organu, zgodnie z procedurą określoną w Kpa;
- podjęcie starań do wydzielenia Środowiskowego Domu Samopomocy ze struktur OPS, który w czasie kontroli nie był samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej³⁵.

(akta kontroli: t. 2 str. 584-630)

Ustalone
nieprawidłowości

Stwierdzono niespełnianie przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy wymogów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w zakresie zatrudnienia pracowników socjalnych w liczbie nie mniejszej niż jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców w latach 2013 – 2014, kiedy to na jednego pracownika przypadało odpowiednio 2.604 i 2.618 mieszkańców dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w zbadanym zakresie, a ustalona nieprawidłowość nie wpłynęła na prawidłowe wykonanie zadań kontrolowanej jednostki.

2. Prawidłowość kierowania osób do domów dziennej pomocy

Łączna liczba decyzji przyznających seniorom wsparcie w ramach DDPS wyniosła w latach 2013 r. – I półrocze 2015 r. odpowiednio: 52, 58 oraz 51. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki wydania decyzji odmawiających wsparcia, ze względu na brak formalnych wniosków w czasie, w którym w placówce przebywała maksymalna liczba uczestników.

(akta kontroli: t. 3 str. 1121-1123, 1130-1132, 1137-1142)

Analiza 30 spraw³⁶ osób korzystających z usług ośrodków wsparcia (DDPS i ŚDS) wykazała, że:

1. Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie prawa do korzystania z usług w ośrodkach wsparcia każdorazowo odbywało się na wniosek strony. Wydawanie decyzji administracyjnych poprzedzono analizą wniosków o przyznanie pomocy, które spełniały warunki formalne określone w art. 63 Kpa. Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców każdorazowo sporządzano wywiady środowiskowe, z zachowaniem 14-dniowego terminu od dnia złożenia wniosku o pomoc, zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego³⁷. Wywiady zawierały wyczerpujący opis sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, zdrowotnej i dochodowej osób korzystających ze wsparcia, załączano do nich niezbędne dokumenty i oświadczenia w myśl art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej, w tym m.in. informacje o stanie zdrowia, oświadczenia o uzyskaniu dochodu jednorazowego w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku, oświadczenia o sytuacji materialnej i rodzinnej, dokumenty potwierdzające wysokość ponoszonych kosztów utrzymania (wydruki transakcji z rachunku bankowego, kserokopie faktur). Każdorazowo rzetelnie badano sytuację osób zobowiązanych do alimentacji, zgodnie z zarządzeniem Dyrektora OPS Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w sprawie procedury przyznawania świadczeń z pomocy społecznej³⁸.

(akta kontroli: t. 2 str. 541-888)

³⁵ Do czego zobowiązuje art. 6 pkt. 5, art. 51 ust. 2, ust. 4 oraz art. 51a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz § 4 rozporządzenia MPiPS w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

³⁶ Zdecydowaną większość próby (90%) stanowiły sprawy osób objętych wsparciem w ramach DDPS – 27 spraw, natomiast pozostałe 10% próby (3 sprawy) stanowiły sprawy osób objętych wsparciem ŚDS.

³⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 712 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie wywiadu środowiskowego.

³⁸ Zarządzenie nr 10/12 z dnia 16 lutego 2012 r. Dyrektora OPS Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy w sprawie: procedury przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, dalej: zarządzenie w sprawie procedury przyznawania świadczeń.

2. Wydawanie decyzji odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami, a występujące w badanych sprawach okoliczności faktyczne (niepełnosprawność, przewlekła choroba, potrzeba częściowej pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych) uzasadniały przyznanie wnioskowanej pomocy. Objęte badaniem decyzje administracyjne zawierały elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 Kpa: prawidłowe oznaczenie organu wydającego decyzję, wskazanie daty wydania, podstawy prawnej, rozstrzygnięcia wraz z faktycznym i prawnym uzasadnieniem oraz podpisu z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. W przypadku trzech decyzji administracyjnych³⁹, na egzemplarzach decyzji przeznaczonych dla Kierownika DDPS i przechowywanych w aktach sprawy, brak było podpisu i imiennej pieczętki osoby upoważnionej do wydania decyzji. Ustalono, że adresaci otrzymali decyzje zawierające wymagany podpis i pieczętkę, co zweryfikowano przez wypożyczenie i okazanie decyzji kontrolującemu od adresatów w trakcie kontroli.

W decyzjach określano ponadto rodzaj i zakres przyznawanych usług, okres w którym mają być one świadczone oraz wysokość i tryb pobierania opłat, zgodnie z § 2 ust. 1 uchwały w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. W podstawach prawnych decyzji administracyjnych przywoływano właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej, odnoszące się do indywidualnej sytuacji wnioskodawcy, których treść wzajemnie się nie wykluczała. W decyzjach wskazano ponadto przysługujący tryb odwoławczy wynikający z art. 127 § 1 Kpa oraz pouczenie o obowiązku niezwłocznego poinformowania organu przyznającego świadczenie o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń w myśl art. 109 ustawy o pomocy społecznej.

W przypadku decyzji⁴⁰ zmieniającej odpłatność za korzystanie z usług podstawowych i ponadpodstawowych w DDPS określono faktyczną odpłatność za usługi ponadpodstawowe na poziomie 5% oraz 20% ceny usługi, nie ustalając jednocześnie odpłatności za usługi podstawowe, co tłumaczono omyłką pisarską wpisując w punkcie 2a rozstrzygnięcia decyzji słowo *ponadpodstawowe*, zamiast *podstawowe*. Ustalono, że odpłatność za usługi była pobierana zgodnie z wnioskiem uczestniczki DDPS i przygotowanym przez pracownika planem, tj. w wysokości 5% za usługi podstawowe i 20% za usługi ponadpodstawowe. Podczas kontroli, na podstawie art. 113 § 1 Kpa wydano postanowienie w sprawie sprostowania błędu pisarskiego.

W każdym z badanych przypadków prawidłowo obliczano dochód przypadający na osobę, a poziom odpłatności określano zgodnie z zapisami uchwały w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. W 23 sprawach, stanowiących 73% badanej próby, ustalono całkowitą odpłatność za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia, w czterech sprawach (13%) częściową odpłatność, a w pozostałych 3 sprawach (10%) przyznano prawo do korzystania z usług bezpłatnie.

W przypadku decyzji zmieniających poziom odpłatności przestrzegano postanowień art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, sporządzając aktualizacje wywiadów środowiskowych, gdy świadczeniobiorca ubiegał się o przyznanie pomocy po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie. W przypadku sześciu spraw, pięć wywiadów zostało zaktualizowanych po upływie ponad 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia poprzedniego wywiadu⁴¹, co było niezgodne z wewnętrznym ustaleniem kierownika Działu Usług Opiekuńczych, zalecającym aktualizację wywiadów nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku planowania pomocy okresowej. W czasie kontroli kierownik upomniął pracowników o konieczności przestrzegania ww. ustalenia i dokonał wpisu w akta spraw o konieczności respektowania tego terminu.

W ramach siedmiu spraw, stanowiących 23% badanej próby, na 23 decyzjach administracyjnych widniały podpis i pieczętka kancelisty oraz data nadania, natomiast brak było potwierdzenia i daty odbioru przez świadczeniobiorcę. Dyrektor OPS wyjaśnił, że ze względu na liczbę wydawanych decyzji (ponad 20 tysięcy rocznie), ogólnie stosowaną formą doręczania decyzji jest list polecony. W sytuacji, gdy świadczeniobiorca odwoła się od decyzji, Ośrodek występuje z prośbą do opera-

³⁹ OPS.DŚ.8227.249.2014, OPS.DŚ.8227.398.2013, OPS.DŚ.8227.978.2013.

⁴⁰ OPS.DŚ.5121.3324.2015.

⁴¹ Sprawy: 17_2013_6_BF - wywiad z 2 sierpnia 2013 r. (po upływie 6 miesięcy i 29 dni od poprzedniego wywiadu); 11_2015_6_DT - wywiad z 26 lipca 2013 r. (po upływie 6 miesięcy i 12 dni od poprzedniego wywiadu); 22_2014_3_PPE - wywiad z 15 maja 2015 r. (po upływie 6 miesięcy i 11 dni od poprzedniego wywiadu); 15_2015_32_RWe - wywiad z 5 stycznia 2015 r. (po upływie 6 miesięcy i 9 dni od poprzedniego wywiadu); 12_2015_9_GE i 18_2013_10_GE - wywiad z 3 lipca 2013 r. (po upływie 6 miesięcy i 6 dni od poprzedniego wywiadu).

tora pocztowego o potwierdzenie daty odbioru decyzji. Za potwierdzeniem odbioru wysyłane są wyłącznie decyzje odmowne, decyzje zmieniające na niekorzyść klienta oraz decyzje kierowane do osób odwołujących się od każdej wydanej decyzji.

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki rezygnacji osób z uczestnictwa w DDPS lub ŚDS, po przyznaniu prawa do korzystania i ustalenia wysokości opłat za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia.

(akta kontroli: t. 2 str. 541-888, t. 3 str. 1137-1154)

3. Kontrola postępowań prowadzonych w sprawie przyznania pomocy w formie usług w ośrodkach wsparcia wykazała, że w przypadku 28 spraw (tj. 93%) dochowano 30-dniowego terminu na wydanie decyzji o przyznaniu pomocy, w myśl art. 35 § 3 Kpa. W przypadku dwóch spraw⁴², stanowiących 6% badanej próby, decyzje wydano po upływie 33 i 38 dni od dnia złożenia wniosku przez świadczeniobiorcę. W obu przypadkach, zgodnie z art. 36 § 1 Kpa, OPS poinformował wnioskodawców o braku możliwości zakończenia prowadzonego postępowania w ciągu 30 dni, z uwagi na brak ustalenia przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki miesięcznej kwoty utrzymania jednego mieszkańca ŚDS i wskazał nowy termin załatwienia sprawy.

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki zaskarżania decyzji przyznających wsparcie, zmieniających poziom odpłatności lub okres korzystania z usług, czy też stwierdzających wygaśnięcie prawa do korzystania z usług.

(akta kontroli: t. 2 str. 541-888)

4. W przypadku ośmiu spraw (tj. 27% próby) wydawano decyzje w sprawie całkowitego zwolnienia z opłat, natomiast częściowe zwolnienie miało miejsce w przypadku 13 spraw (tj. 43% próby). Tryb i zasady zwalniania z opłat były zgodne z przepisami ustawy o pomocy społecznej i uchwałą w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Zwolnienia były każdorazowo przyznawane na czas określony i na wniosek świadczeniobiorcy. Dokonywano ich w sytuacjach, gdy ponoszenie opłat za świadczone usługi stanowiło dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie ze względu na jej niepełnosprawność, udokumentowane wydatki ponoszone na zakup leków, stosowanie specjalistycznej diety, bądź rehabilitację.

(akta kontroli: t. 2 str. 541-888)

5. W badanej próbie nie wystąpiły przypadki niewnoszenia opłat przez osoby zobowiązane.

(akta kontroli: t. 1 str. 1121-1125, t. 2 str. 541-888)

6. Ustalono, że w żadnym z badanych przypadków powodem skierowania do ośrodka wsparcia nie był brak miejsc, czy możliwości zapewnienia opieki w innych formach wynikających z art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku 20 spraw, tj. w 67% świadczeniobiorcy otrzymali w okresie objętym kontrolą inny rodzaj wsparcia, obejmujący m.in. specjalne zasiłki celowe (dofinansowanie m.in. zakupu leków, żywności, kosztów stosowania specjalistycznej diety, opłat za energię i utrzymanie mieszkania), usługi opiekuńcze o charakterze podstawowym w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze o charakterze readaptacyjno-psycho społecznym świadczone w miejscu zamieszkania. Były to formy pomocy komplementarne, w stosunku do wsparcia w ramach DDPS, bądź ŚDS.

(akta kontroli t. 2 str. 541-888)

W działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy nie stwierdzono nieprawidłowości w przedstawionym wyżej zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w zakresie prawidłowości kierowania osób do domów dziennej pomocy.

3. Zapewnienie wsparcia osobom starszym w dziennych domach pomocy, przez umożliwienie im korzystania z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i prozdrowotnej

1. DDPS powstał w 1984 r. i jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla 40 osób. Celem działania DDPS jest umożliwienie osobom starszym i niepełnosprawnym, ale zdolnym do samodzielnej egzystencji, funkcjonowania w środowisku lokalnym bez konieczności umieszczenia w placówce

Ocena cząstkowa

⁴² Sprawy: 28_2013_15_GE i 29_2014_35_SZ.

stacjonarnej. DDPS działa na podstawie regulaminu pobytu⁴³, zgodnie z którym uczestnikami DDPS mogą być mieszkańcy Warszawy posiadający ważną decyzję administracyjną, uprawniającą do korzystania z usług w placówce.

W uregulowaniach wewnętrznych dotyczących DDPS nie określono standardów odnośnie liczby, rodzaju i jakości pomieszczeń i ich wyposażenia, liczby i wykształcenia personelu opiekuńczego, liczby uczestników przypadających na pracowników bezpośrednio zajmujących się seniorami, czy też dostępu do opieki lekarskiej. Regulamin określał natomiast cele i zadania DDPS, rodzaje świadczonych usług wraz z zasadami odpłatności, prawa i obowiązki uczestników, obowiązki pracowników placówki oraz kwestie organizacyjne.

(akta kontroli: t. 3 str. 902-928)

2. W okresie objętym kontrolą DDPS funkcjonował od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 17:00 (zlokalizowany jest na parterze wolnostojącego dwukondygnacyjnego budynku OPS przy ul. Cybisa 7 w Warszawie). Budynek oraz jego otoczenie były pozbawione barier architektonicznych. Schody i pochylnia przed wejściem głównym spełniały wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych. Przy schodach znajdowała się ponadto platforma schodowa dla osób niepełnosprawnych.

Dom posiadał bogatą infrastrukturę, pozwalającą seniorom na aktywne spędzanie wolnego czasu, znajdowała się w nim sala widowiskowa (wyposażona m.in. w rzutnik multimedialny, sprzęt nagłaśniający, oświetlenie estradowe, telewizor), na której odbywały się spotkania integracyjne, międzypokoleniowe, międzynarodowe i gimnastyka. W myśl § 5 ust. 1 regulaminu pobytu, uczestnicy mogli korzystać z sali do terapii zajęciowej (wyposażonej m.in. w komputer z dostępem do internetu)⁴⁴. Wszystkie pomieszczenia DDPS były pozbawione barier architektonicznych, klimatyzowane, czyste, wolne od nieprzyjemnych zapachów oraz spełniały wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych.

DDPS, zgodnie z § 5 ust. 1 regulaminu pobytu, zapewniał seniorom w okresie objętym kontrolą możliwość korzystania z usług podstawowych, obejmujących zapewnienie w ciągu dnia bezpiecznego miejsca spędzenia czasu i jednego gorącego posiłku dziennie (w tym posiłku dietetycznego), a także usług ponadpodstawowych.

W ramach usług ponadpodstawowych seniorzy mogli korzystać z szerokiej oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, prozdrowotnej, w tym podstawowych usług rehabilitacji ruchowej. W Domu odbywały się koncerty (m. in. koncert muzyki andyjskiej, piosenki żeglarskiej), wykłady i prelekcje o różnorodnej tematyce (w tym m.in. cykle spotkań z kulturą świata, prezentacje danego regionu i spotkania z mieszkańcami tych krajów), spotkania integracyjne z uczestnikami ośrodków wsparcia innych dzielnic Warszawy. Prowadzono również zajęcia terapeutyczne, m.in. trening pamięci, biblioterapię, arteterapię, hortikuloterapię⁴⁵, warsztaty terapii manualnej, ergoterapię⁴⁶. Uczestnicy mieli dostęp do zajęć z zakresu rekreacji ruchowo-usprawniającej, m.in. nordic walking, gimnastyki geriatrycznej, tańca w kręgu oraz zabiegów fizjoterapeutycznych (wykonywanych według zaleceń lekarskich). Podejmowano działania aktywizujące o charakterze kulturalno-edukacyjnym, obejmujące m.in. udział uczestników DDPS w Nocy Muzeów, lekcje muzealne w Zamku Królewskim w Warszawie, zwiedzanie z przewodnikiem gmachu Telewizji

⁴³ Wprowadzonego zarządzeniem nr 22/13 z dnia 6 maja 2013 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w sprawie wprowadzenia do stosowania Regulaminu pobytu w Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. Cybisa 7, dalej: regulamin pobytu.

⁴⁴ W domu znajdowało się ponadto pomieszczenie do rehabilitacji ruchowej wyposażone m.in. w rower stacjonarny, rotor kończyn górnych, laser, lampę Sollux, aparat do magnetoterapii, aparat interdynamik, przyłózkowe urządzenie rehabilitacyjne oraz fotel masująco-relaksacyjny. Pomieszczenia DDPS obejmowały także dwa pokoje pracownicze, z których jeden był wykorzystywany do konsultacji indywidualnych z uczestnikami placówki. Podopieczni DDPS mogli korzystać z ogrodu przylegającego do OPS. W DDPS znajdowało się też pomieszczenie kuchenne wyposażone m.in. w sprzęty do podgrzania posiłku, jadalnia z ogólnodostępnym ekspresem do kawy, wydzielono także miejsce pełniące funkcję szatni dla seniorów. W DDPS były trzy toalety – damska i męska dla uczestników oraz toaleta dla personelu. Przy wejściu do DDPS prowadzącym z recepcji OPS znajdowała się ponadto toaleta dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Toalety były wyposażone w umywalki i muszle toaletowe, nie było w nich natomiast kabin natryskowych.

⁴⁵ Leczenie przez pracę w ogrodzie.

⁴⁶ Forma terapii wykorzystująca różne rodzaje pracy i rekreacji, jako środki terapeutyczne.

Polskiej, wyjścia do teatrów, na koncerty. Organizowano ponadto spotkania okolicznościowe integrujące seniorów, m.in. spotkania opłatkowe, śniadania wielkanocne, sylwestra.

(akta kontroli: t. 3 str. 889-901, 929-949)

3. Koszt prowadzenia i utrzymania DDPS wyniósł w latach 2013 – I półrocze 2015 r. odpowiednio 639.720 zł, 667.469 zł i 394.280 zł, co stanowiło 99,73%, 99,96% i 54,14% planu. Koszt obejmował m.in. wynagrodzenia osobowe pracowników i składniki pochodne od wynagrodzeń, zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług dostępu do internetu, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, szkolenia pracowników, opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych. Łączna kwota zwolnień uczestników DDPS⁴⁷ w latach 2013 – I półrocze 2015 r. z odpłatności za korzystanie z usług podstawowych wyniosła odpowiednio 18.841,38 zł, 22.281,09 zł i 12.894,39 zł, a z usług ponadpodstawowych 19.272,32 zł, 24.370,86 zł i 12.813,64 zł.

DDPS jest finansowany ze środków m.st. Warszawy. Środki na funkcjonowanie placówki były przekazywane przez Dzielnice Ursynów m.st. Warszawy w terminach i wysokościach zamawianych przez Ośrodek. W okresie objętym kontrolą OPS nie występował o środki przeznaczone na wydatki i zakupy inwestycyjne dotyczące DDPS. Środki na zakupy, organizację wydarzeń i projektów w DDPS pochodziły z bieżącego budżetu i były przyznawane zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez Ośrodek. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki zmniejszenia kwot w rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia – zadania własne.

(akta kontroli: t. 1 163-191, t. 3 str. 950-952, 1116-1120, 1155-1159)

4. Wysokość opłat za usługi podstawowe i ponadpodstawowe świadczone w DDPS określanych w decyzjach administracyjnych ustalano w oparciu o koszt posiłku, zgodnie z postanowieniami uchwały w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Koszt ten wynikał z zawartych w danym okresie umów na usługi cateringu i wynosił 6,48 zł w 2013 r. i 7,48 zł w latach 2014 r. – I półrocze 2015 r. Przeprowadzając postępowania o udzielenie zamówień na usługi cateringu dokonywano szacunkowego określenia ich wartości kalkulując cenę posiłku w oparciu o wskaźnik inflacji, ceny posiłków w DDPS w latach poprzednich i średnią cenę posiłków oferowanych w dziennych domach pobytu na terenie m.st. Warszawy. Zgodnie z uchwałą w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, osoby korzystające z usług DDPS były zobowiązane do ponoszenia odpłatności, jeśli ich dochód był wyższy niż kryterium dochodowe ustalone w oparciu o art. 8 ustawy o pomocy społecznej i przekraczał w przypadku usług podstawowych 150% kwoty kryterium dochodowego, a w przypadku usług ponadpodstawowych 100% kwoty kryterium dochodowego. Odpłatność w przypadku usług podstawowych i ponadpodstawowych ustalano, jako procent ceny posiłku uzależniony od relacji dochodu świadczeniobiorcy do kryterium dochodowego. Potwierdzeniem korzystania z usług DDPS były listy obecności uczestników, na podstawie których wyliczano należną kwotę odpłatności w danym miesiącu.

(akta kontroli: t. 3 str. 631-642, 953-980)

5. W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 30 stycznia 2015 r. kadra DDPS liczyła 7 osób⁴⁸, w tym kierownik, dwóch instruktorów terapii zajęciowej, terapeuta, technik fizjoterapii, intendent i konserwator. Na jednego pracownika bezpośrednio zajmującego się seniorami przypadło w tym okresie nie więcej niż 8 uczestników DDPS⁴⁹. Od dnia 31 stycznia 2015 r. do końca I półrocza 2015 r., w DDPS zatrudnionych było 6 osób⁵⁰ (rozwiązano umowę o pracę z jednym instruktorem terapii zajęciowej), a na jednego pracownika bezpośrednio zajmującego się seniorami przypadło nie więcej niż 9 osób⁵¹. Personel DDPS posiadał kwalifikacje i wykształcenie adekwatne do realizowanych zadań i powierzanych obowiązków, określanych w zakresach czynności pracowników. Liczebność i skład grup uczestniczących w zajęciach terapeutycznych ustalano biorąc pod uwagę sprawność intelektualną, psychofizyczną, talenty i indywidualne zainteresowania uczestników Domu.

(akta kontroli: t. 3 str. 981-1000, 1113-1115)

⁴⁷ Wynikająca z tabeli odpłatności wprowadzonej uchwałą w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz zwolnień przyznanych na wniosek świadczeniobiorcy lub pracownika socjalnego.

⁴⁸ Zatrudnionych w wymiarze 6,5 etatu.

⁴⁹ W 2013 r. 7,5 osoby, w 2014 r. 7,8 osoby, w styczniu 2015 r. 7,1 osoby.

⁵⁰ Zatrudnionych w wymiarze 5,5 etatu.

⁵¹ Od 1 lutego do 31 maja 2015 r. – 8,6 osoby, a w okresie od 1 do 30 czerwca 2015 r. – 8,4 osoby.

6. Liczba uczestników DDPS w latach 2013 – I półrocze 2015 r. wyniosła odpowiednio 45, 47 i 43 osoby. W strukturze wiekowej uczestników dominowały osoby w wieku:

- 75-89 lat (znajdujące się w okresie tzw. starości pośredniej⁵²), których odsetek w okresie objętym kontrolą wynosił odpowiednio 53%, 51% i 55%;
- 60-74 lata, których udział w populacji uczestników DDPS wynosił 40%, 38% i 35%.

Wśród uczestników DDPS najmniej liczne były grupy osób powyżej 90 roku życia⁵³ oraz osoby w wieku przedstarczym⁵⁴. W 2013 r. jedna osoba korzystała wyłącznie z posiłków w DDPS; w pozostałym okresie objętym kontrolą takie przypadki nie wystąpiły.

(akta kontroli: t. 1 str. 106-162, t. 3 str. 1001-1007)

7. Na podstawie badania próby 25 uczestników DDPS stwierdzono, że uczestniczą oni w różnorodnych formach wsparcia na podstawie diagnozy potrzeb i planów zawartych w tzw. *Karcie uczestnika DDPS*. Karty były sporządzane indywidualnie dla każdego z uczestników i zawierały informacje o stanie zdrowia (m.in. dane o niepełnosprawności, przyjmowanych lekach, występowaniu symptomów uzależnienia od alkoholu), opis cech charakteru i zachowania, informacje o upodobaniach oraz opis stopnia samodzielności (m.in. informacje o sposobie poruszania, występowaniu stanów depresyjnych, zaburzeniach pamięci, zaburzeniach wzrokowych i słuchowych, korzystaniu z aparatu słuchowego). W kartach uczestników odnotowywano, w jakich zajęciach biorą udział seniorzy. Karty zawierały ponadto opinie terapeuty, instruktora terapii zajęciowej, fizjoterapeuty i kierownika DDPS o predyspozycjach uczestników, ich pasjach, poziomie aktywności. Zajęcia dobierano adekwatnie do zainteresowań, sprawności psychoruchowej i stanu zdrowia uczestników, o czym świadczy wysoki współczynnik seniorów uczestniczących w zajęciach. Analiza kart obecności 25 osób z badanej próby wykazała, że średnia frekwencja wśród osób korzystających z usług podstawowych wyniosła 83%, a z usług ponadpodstawowych 82%.

(akta kontroli: t. 3 str. 1008-1022, 1106-1112, 1130-1132)

7.1 W każdym z badanych przypadków opinie personelu o uczestnikach były aktualizowane z roczną częstotliwością, a aktualizacje były opatrzone podpisami sporządzających je pracowników. Opinie były szczegółowe, miały indywidualny charakter świadczący o zaangażowaniu pracowników w rozpoznanie potrzeb uczestników DDPS. Trudności wystąpiły w 17 przypadkach stanowiących 68% badanej próby i były związane z pogarszającą się kondycją fizyczną w związku ze starzeniem się, a w konsekwencji obniżeniem aktywności uczestników. W jednym przypadku pojawiające się problemy miały podłoże psychiczne. Sytuacja uczestników była monitorowana, w razie trudności podejmowano stosowne działania wspierające, które obejmowały m.in. dostosowywanie rodzaju zajęć do zmieniającej się sytuacji zdrowotnej i rodzinnej, czy proponowanie konsultacji psychologicznych. Personel DDPS zapewniał ponadto seniorom wsparcie, rozmowy i indywidualne podejście, był w kontakcie z rodziną i monitorował ich sytuację. Do kart uczestników DDPS załączone były dokumenty dotyczące stanu zdrowia, usprawiedliwienia nieobecności oraz oświadczenia o zapoznaniu się z *Regulaminem pobytu w DDPS przy ul. Cybisa 7* i zobowiązanie do przestrzegania jego postanowień".

(akta kontroli: t. 3 str. 1008-1022)

7.2 Na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród 25 osób stwierdzono, że 24 osoby (96% badanych) oceniło ofertę DDPS, jako wystarczająco urozmaiconą, argumentując m.in., że *zajęcia są urozmaicone, nie ma czasu na inne*. Ponadto 23 osoby (92%) wskazało, że czas pobytu w DDPS jest dla nich wystarczający.

Uczestnicy wskazali, że najchętniej korzystają z zajęć usprawniających ruchowo (56%), spotkań okolicznościowych i tematycznych (48%), terapii zajęciowej (28%) oraz gimnastyki umysłu (20%). Wszyscy ankietowani ocenili, że lubią spędzać czas w DDPS. Jako powody przytaczano towarzystwo innych seniorów, personel, różnorodne zajęcia dające możliwość rozwoju osobistego oraz atmosferę panującą w Domu (*odnalazłam tu swoją pasję i miłych ludzi, nie jestem sama w czterech ścianach, rozwijam się, nie myślę o tym, że życie już się dla mnie skończyło..., odczuwa się*

⁵² Zgodnie z klasyfikacją Światowej Organizacji Zdrowia, grupy wiekowe osób starszych klasyfikuje się następująco: poniżej 60 roku życia – wiek przedstarczy, 60-74 – wczesna starość, 75-89 – starość pośrednia, powyżej 90 – długowieczność.

⁵³ W 2013 r. – 4%, w 2014 r. – 6%, w I półroczu 2015 r. – 7%.

⁵⁴ W 2013 r. – 2%, w 2014 r. – 4%, w I półroczu 2015 r. – 2%.

dużą nieobojętność i serdeczność ze strony całego personelu, co daje poczucie bezpieczeństwa, Ten dom jest dla mnie jak AZYL, jak drugi dom, spędzam czas z rówieśnikami).

(akta kontroli: t. 3 str. 1023-1105)

8. W regulaminie DDPS eksponowane są takie cechy, jak wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa uczestników. Określono w nim prawo uczestników DDPS do poszanowania godności i prywatności oraz podmiotowego traktowania, a ponadto do bycia wysłuchanym i wypowiadania się w sprawach własnych. Zgodnie z regulaminem uczestnicy DDPS mieli prawo do zgłaszania skarg i wniosków do kierownika Domu. W okresie objętym kontrolą przyjęto osiem skarg dotyczących posiłków. W każdym z badanych przypadków personel podejmował interwencję u dostawcy cateringu, celem realizacji postulatów uczestników DDPS. Nie wstąpiły przypadki skarg odnośnie funkcjonowania DDPS, ani pracy personelu.

Współpraca pracowników z mieszkańcami DDPS przebiegała prawidłowo, a pracownicy wywiązywali się z nałożonych na nich obowiązków.

(akta kontroli: t. 3 str. 921-928, 1013-1104, 1113-1115)

9. Udział DDPS w programie Senior-WIGOR⁵⁷ nie był planowany z uwagi na niespełnianie przez Dom kryteriów programu.

(akta kontroli: t. 3 str. 929-931, 1130-1131)

Ocena cząstkowa

W działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy nie stwierdzono nieprawidłowości w przedstawionym wyżej zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy w zakresie zapewnienia wsparcia osobom starszym w dziennych domach pomocy, przez umożliwienie korzystania z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i prozdrowotnej.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁸, odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych, wskazując jednocześnie na potrzebę kontynuacji starań mających na celu zatrudnienie pracowników socjalnych, zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 17 listopada 2015 r.

Inspektor
kontroli państwowej

Kinga Wiśniewska-Danek

Dyrektor
Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

z up. Andrzej Lewiński
wicedyrektor

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

⁵⁷ Program ten, przyjęty uchwałą Nr 34 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020, nakierowany jest na tworzenie, rozwój i utrzymanie domów dziennego pobytu dla osób starszych. W latach 2015-2020 przeznaczono na jego realizację 370 mln zł. Strategicznym celem programu jest rozwój sieci DDPS na terenach gmin wiejskich (miejsko-wiejskich), w których brak jest infrastruktury pomocy społecznej służącej realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych poza miejscem zamieszkania.

⁵⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

